

Győri Ítéltábla
Pf.III.20.017/2016/3. szám

Az ítéltábla a **felperes** által a ... által képviselt alperes ellen a törvényes működés helyreállítása iránt indított perben a Tatabányai Törvényszék 2015. december 1. napján kelt **9.P.20.185/2015/7.** számú ítélete ellen felperes által 8. sorszám alatt benyújtott és az egyéb érdekelt által kiegészítéssel és módosítással fenntartott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 48.000,-(Negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a Pk.60.066/2008/4. számú végzésével 967. sorszám alatt vette nyilvántartásba az alapítványt. A nyilvántartás szerint az alapítvány képviselője a kuratórium elnöke, "**A**", illetőleg "**B**" kuratóriumi titkár.

A felperes 2015. július 03. napján kereseti kérelmet terjesztett elő a 2011. évi CLXXV.tv. (Ectv.) 11.§ (3) bekezdés b) pontja alapján.

A kereset tényállásában rögzítette, hogy a Tatabányai Törvényszék az Ectv. 30.§ (5) bekezdése alapján értesítette felperest, hogy az alapítvány a 2012. évi számviteli beszámolót az Országos Bírósági Hivatalnál nem helyezte letétbe.

felperes törvényességi felhívására a kuratórium elnöke - a felhívás átvétele ellenére - nem válaszolt, ezért felperesről szóló 2011. évi CLXIII.tv. (Ütv.) 26.§ (4) bekezdés értelmében a bíróság előtti fellépésnek van helye.

Indítványozta, hogy a bíróság szerezzé be a Pk.60.066/2008. számú nemperes eljárás iratait és a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként határidő tűzésével kötelezze a döntéshozó szervet a törvényes működés helyreállítására.

A törvényszék a per első tárgyalásán - 9.P.20.185/2015/5/I. sorszám alatt meghozott végzésével - kötelezte az alperest, hogy 2015. november 15. napjáig igazolja a törvényszék felé, hogy a 2012. évi számviteli beszámolót az Országos Bírósági Hivatalnál letétbe helyezte. Figyelmeztette, hogy ennek elmulasztása esetén az Ectv. 11.§ (3) bekezdés c) pontja alapján az alperest meg fogja szüntetni. Egyidejűleg a per folytatolagos tárgyalására hatánapot tűzött ki.

A jegyzőkönyvbe foglalt végzés az alapítvány kuratóriuma címéről két alkalommal „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza, ezért annak kézbesítésére a Pp.99.§ alapján kézbesítési vélelem alkalmazásával került sor. A kézbesítési vélelem beálltát megállapító 6.számú végzést **"B"** kuratóriumi titkár vette kézhez.

Az alperes kötelezettségének a bírósági nyilvántartás szerint nem tett eleget.

A per folytatólagos tárgyalásán a törvényszék az alperes távollétében hozta meg ítéletét, melyben az alapítvány megszüntetéséről határozott a 2011. évi CLXXV.tv. 11.§ (3) bekezdés c) pontjának második fordulata alapján. Kifejtette, hogy mivel a törvényszék Ectv.11. § (3) bekezdés b) pontja szerinti felhívást tartalmazó végzésében foglalt határidő eredménytelenül telt el, az alperest megszüntette.

Megállapította, hogy 36.000,-Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság ítéletével kötelezze - határidő kitűzése mellett - az alperes döntéshozó szervét a működés törvényességének helyreállítására.

Kifogásolta, hogy a bíróság nem az Ectv. 11.§ (3) bekezdés b) pontjának második fordulata alapján előterjesztett kereseti kérelemről határozott, hanem a kereset érdemében végzéssel, jogorvoslati lehetőség biztosítása nélkül döntött.

felperes a kereseti kérelmet az eljárás során változatlanul fenntartotta, a szervezet megszüntetését nem kérte, így az ítélet meghozatalával sérült a Pp.215.§-ában megfogalmazott kereseti kérelemhez kötöttség elve.

Utalt továbbá arra is, hogy a Pp.3.§ (2) bekezdés ezzel összefüggésben azt is tartalmazza, hogy a bíróság a törvény eltérő rendelkezése hiányában a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

Álláspontja szerint ezért az Ectv. 11.§ (3) bekezdés c) pontjának második fordulata szerint csak akkor kerülhet sor a civil szervezet megszüntetésére, ha ezt megelőzően a 11.§ (3) bekezdés b) pontja értelmében ítélet meghozatalára került sor.

A másodfokú eljárásban a egyéb érdekelt a fellebbezést kiegészítéssel és módosítással tartotta fenn. A 9.P.20.185/2015/5/I. számú végzés hatályon kívül helyezését és a 9.P.20.185/2015/7. számú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest a törvényes működés helyreállítása érdekében a kuratórium által elfogadott 2012. évi beszámoló letétbe helyezésére annak közhasznúsági mellékletével együtt.

Kifejtette, hogy az 5/I. sorszámú végzés lényegében a keresettel megegyezően kötelezte az alperest, azonban a végzés jogorvoslati tájékoztatást és indokolást nem tartalmaz. A végzés azonban nem tekinthető pervezető végzésnek, mivel nem ügyviteli jellegű rendelkezést tartalmaz, hanem joghatását tekintve befejezi az eljárást. Utalt ezzel kapcsolatosan a 2/2008 számú PK véleményre.

Megállapította, hogy az alperes a beszámolóit továbbra sem küldte meg az OBH-nak.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az Ectv. jelen ügyben alkalmazandó és a régi Ptk. 74/F.§ (2) bekezdéssel koherens 11.§ (3) bekezdése szerint - a régi Ptk. hatályának megfelelően - : Ha a civil szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, felperes törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva keresettel a bírósághoz fordulhat.

A bíróság a keresetet megvizsgálja és szükség esetén

a) hatályon kívül helyezi a civil szervezet bármely szervének törvénysértő határozatát, és szükség szerint új határozat meghozatalát rendeli el,

b) a működés törvényességének helyreállítása érdekében összehívja a legfőbb szervet vagy határidő tűzésével a törvényes működés helyreállítására kötelezi a legfőbb szervet, és minderről értesíti a civil szervezetnél választott felügyelő szervet is,

c) ha a törvényes működés nem állítható helyre vagy a b) pont szerinti határidő eredménytelenül telt el, a civil szervezetet megszünteti.

Helytállóan idézte felperes a fellebbezésében a Pp.3.§ (2) bekezdés azon rendelkezését, miszerint a bíróság - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

A jelen esetben azonban éppen az Ectv. 11.§ (3) bekezdés c) pontja tartalmazza azt az eltérő törvényi rendelkezést, amely felperes kereseti kérelmének szó szerinti tartalmától való eltérést, és a Tatabányai Törvényszék jogszerű eljárását megalapozza.

A törvényhely első mondata felperes számára - a 2011. évi CLXIII.tv. (Ütv.) 28.§ (4) bekezdéssel összhangban - arra biztosít lehetőséget, hogy keresettel a bírósághoz forduljon, ha a törvényességi ellenőrzése során azt állapítja meg, hogy a civil szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható.

A törvény ezzel biztosít jogi lehetőséget arra, hogy a bíróság peres eljárás keretében - az egyesülési jog gyakorlásába való legkisebb és fokozatos beavatkozás elvét követve - tehesse meg azokat az intézkedéseket, amelyeket a törvényesség biztosítása érdekében az Ectv. által biztosított jogkörében célszerűnek lát, illetőleg végső lehetőségként a civil szervezetet e törvényi felhatalmazás alapján megszüntethesse.

Az Ectv. 11.§ (3) bekezdés a)-b)-c) pontjai a törvényhely helyes értelmezése szerint nem felperes kereseti indítványának különböző fajtáit rögzítik, hanem azokat az intézkedési lehetőségeket, amelyeket a bíróság - felperesnek az ügyet bírói fórumra terelő - egységes keresete alapján az adott eljárás keretében alkalmazhat.

Eszerint a keresetet (az abban felsorakoztatott tényeket, adatokat) megvizsgálva - a törvénysértés jellegéhez és súlyához mérten - azaz a szükséghez képest alkalmazhatja a bíróság az Ectv. 11.§ (3) bekezdésben írt lehetőségeket, és azok eredménytelensége esetén végső soron megszüntetheti a szervezetet.

Az Ectv. 11.§ (3) bekezdés b) pontjának második fordulata azt teszi lehetővé, hogy a bíróság határidő tűzésével - mintegy utolsó felhívásként - lehetőséget biztosítson a szervezet számára a törvényes továbbműködésre a tényállás szerint szükséges valamely feltétel teljesítése útján.

Ez olyan közbenső intézkedés, amely nem eredményezheti az eljárás befejezését, - sem végzés, sem ítélet formájában, - ugyanis az intézkedés jellege, a felhívás tartalma önmagában kizárja azt, hogy ahhoz anyagi jogerő fűződhessen.

Ezt az álláspontot a c) pont második fordulatanak a b) pont szerinti határidő eredménytelen elteltére való visszautalása is egyértelművé teszi.

Amennyiben a törvényes működés még helyreállítható, úgy a b) pont alapján - „az eljárás folyamán hozott” - végzéssel adhat erre lehetőséget a bíróság. A felhívás eredményessége esetén a keresetindítás elérte a célját, a per folytatása okafogyottá vált, a per befejezésére a Pp.-nek a per megszüntetésére vonatkozó rendelkezései alkalmazhatók.

A határidő eredménytelen eltelte után azonban a bíróságnak a civil szervezet megszüntetéséről kell rendelkeznie ítélet formájában a 11.§ (3) bekezdés c) pont második fordulata alapján.

Ennek indokoltsága az alperes esetében minden kétséget kizáróan fennáll, a feltárt adatok alapján semmiféle működés nem várható az alapítványtól. A perindítás előtt felperesi intézkedésekre nem reagált, a tárgyalásokon nem jelent meg, ellenkérelmet nem terjesztett elő és a törvényes működés helyreállítását célzó felhívásban foglaltakat nem teljesítette. Így a fokozatos beavatkozás elvének sérelme nélkül, helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes megszüntetésének van helye.

Egyébként a bíróságnak a 11.§ (3) bekezdés c) pont első fordulata szerint - egy megalapozott kereseti tényállás esetén - akár arra is lehetősége van, hogy további közbenső intézkedés nélkül megszüntesse a civil szervezetet.

A fentiekben kifejtettek mellett a 2/2008. PK.véleményben foglaltak alapján is téves a módosított fellebbezés azon hivatkozása is, hogy az 5/I. számú végzés azért nem tekinthető „pervezető” végzésnek, mert az nem tartalmaz ügyviteli jellegű rendelkezést, hanem joghatását tekintve befejezi az eljárást.

felperes által hivatkozott 2/2008.sz.PK. vélemény egyebek mellett pontosan azt fejt ki, hogy az eljárás folyamán hozott végzések és a pert befejező végzések között a különbséget nem az határozza meg, hogy a végzés ügyviteli jellegű rendelkezést tartalmaz-e vagy sem, hanem az, hogy a végzés az eljárást befejezi-e.

Az Ectv. 11.§ (3) bekezdés b) pontján alapuló 5/I. sorszámú végzés azonban az eljárást nem fejezi be, a fent kifejtettek alapján olyan eljárás folyamán hozott végzésnek minősül, amely ellen fellebbezésnek sem a Pp. 233.§, sem egyéb törvényi rendelkezés alapján nincs helye.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a törvényszék az eljárás során jogszerűen járt el az 5/I. sorszámú végzésének meghozatala során.

A 7. sorszámú ítélet nem sérti a Pp.215.§-ban és a Pp. 3.§ (2) bekezdésben foglalt elveket. A fent kifejtettek alapján a bíróság döntésére irányuló határozott kérelemhez (Pp.121.§ (1) bek.e) pont, Pp.3.§ (2) bek.) elegendő a tényállásnak megfelelően utalni az Ectv. 11.§ (3) bekezdésben foglalt bírósági intézkedés szükségességére. A bíróságot a z Ügyész által a törvényes működés helyreállítása érdekében megindított kereset elbírálása során az Ectv.11.§ (3) bekezdés egymásra épülő b) és c) pontjainak törvényi felhatalmazása alapján nem köti a konkrét intézkedésre vonatkozó ügyészi indítvány, vagy annak hiánya.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a törvényszék helytálló döntését az indokolás fenti kiegészítésével a Pp.253.§ (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes illetékmentességére tekintettel a feljegyzett 48.000,-Ft fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Győr, 2016. április 6. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr. Zámbo Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó:

Összefoglaló:

Ha a civil szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, felperes neve törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva keresettel a bírósághoz fordulhat.

Az alkalmazott jogszabályhely rendelkezései nem felperes neve által előterjeszhető, egyes, külön-külön nevesített kereseti kérelmeket szabályozza, hanem azokat az intézkedési lehetőségeket, amelyeket a bíróság az adott eljárás keretében a kereset megvizsgálása alapján a szükséghez képest alkalmazhat.

Amennyiben a törvényes működés még helyreállítható, a bíróság az eljárás folyamán hozott, az intézkedést tartalmazó végzéssel adhat erre lehetőséget. A felhívás eredményessége esetén a per befejezésére a Pp.-nek a per megszüntetésére vonatkozó rendelkezései alkalmazhatók.

A fokozatosság elvének betartásával a határidő eredménytelen eltelte után a bíróság az ítéletben a civil szervezet megszüntetéséről rendelkezik.

Ha a megalapozott kereseti tényállás szerint a szervezet már kétség kívül nem működik, illetőleg a működés helyreállítása sem várható, arra is lehetőség van, hogy a bíróság közbenső intézkedés nélkül megszüntesse a civil szervezetet.

Alkalmazott jogszabály:

Ectv. 11.§ (3) bekezdés a)-b)-c) pontjai